

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

Давиденко І.В. _____
(підпис)

“ ___ ” _____ 20__ р.

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавру
зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»
заосвітнею програмою 241 «Готельно-ресторанна справа»

на тему: **Напрями розвитку територіально-рекреаційної системи (на прикладі курорту Гривівка)**

Виконавець

студентка 4 курсу, групи 41
ФМЕ, денної форми навчання
Фенько Олександра Андріївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.п.н, ст.викладач кафедри ТіГРБ

(науковий ступінь, вчене звання)

Мартінова Наталя Степанівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми: Вітчизняна наука «рекреаційна географія» виникла наприкінці 60 – х початку 70- х років ХХ ст. на стику економічної, фізичної, медичної географії й географії населення. У багатьох країнах Європи й Америки частковий аналог рекреаційної географії відомий за назвою «географія туризму й відпочинку», «географія вільного часу», «географія дозвілля». У числі перших за розробку рекреаційних проблем у географії взявся колектив відділів фізичної географії (завідувач – В. С. Преображенський) і економічної географії (завідувач – А. А. Мінц) Інституту географії Академії наук СРСР на чолі з академіком І. П. Герасимовим. В 1974 р. в навчальні плани Таврійського (м. Сімферополь) і Московського державних університетів вперше було введено курс «Рекреаційна географія». Сучасна рекреаційна географія значною мірою спирається на теоретичну базу, напрацьовану географами радянського періоду – Ю. О. Веденіним, М. С. Мироненком, О. О. Мінцем, Л. І. Мухіною, І. І. Пірожником, І. Д. Родичкиним, В. С. Преображенським, І. Т. Твердохлебовим, П. Г. Царфісом.

На сучасному етапі розвитку туризму в Україні та її регіонах важливим є розвиток туристско-рекреаційного потенціалів територій, особливо малих курортних міст. Це можливо в тому числі шляхом вивчення теоретико-практичних засад територіально-рекреаційних систем (ТРС). Отже, дослідження ролі територіально-рекреаційної системи (ТРС) у туризмі, схеми управління дестинаціями, розвиток інфраструктури є **актуальним** і вимагає свого розгляду.

Мета роботи: на основі теоретичних основ розвитку ТРС дослідити розвиток територіально-рекреаційної системи курорту Грибівка, надати пропозиції щодо покращення даної системи.

Відповідно до мети кваліфікаційної роботи було поставлено такі **завдання:**

- розкрити сутність територіально-рекреаційної системи;
- вивчити особливості формування та розвитку ТРС;
- дати загальну характеристику об'єкту дослідження – курорту Грибівка;
- оцінити повне функціонування територіально-рекреаційної системи курорту Грибівка;
- навести пропозиції щодо напрямів розвитку територіально-рекреаційної системи курорту Грибівка;

Об'єкт дослідження: Територіально-рекреаційна система курорту Грибівка.

Предмет дослідження: Кількісна характеристика територіально-рекреаційної системи території курорту Грибівка.

Методи: системний підхід, аналіз інфраструктури об'єкта дослідження, спостереження, практичне знання особисто.

Теоретичною основою: є наукові роботи вітчизняних та закордонних учених з проблеми географічна рекреація, управління DESTINATIONAMI, ТРС організація підприємств у сфері туризму.

Інформаційної базою є нормативно-правові акти в сфері туризму, звітні матеріали, дані курорту Грибівка, результати спостережень, відгуки, опитування, проведені особисто та використанні інтернет джерела.

При виконанні дослідження залежно від конкретних цілей і завдань використано наступні **методи:** системний підхід; економічний аналіз; порівняння; дослідження; соціологічні методи: опитування, бесіда, спостереження

Структура та зміст дипломної роботи: робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи сторінокмашинописного тексту. Робота містить таблиць, рисунків, список використаної літератури складається із 40 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні основи розвитку територіально-рекреаційних систем**»розглянуто такі питання.

В результаті дослідження теоретичних засад розвитку територіально-рекреаційної системи встановлено: сутність територіально-рекреаційної системи, поняття, визначена базова модель. Розвиток територіально-рекреаційної системи є найголовнішою складовою курортного об'єкта. Розвиток територіально-рекреаційної системи впливає на сучасний стан розвитку туристичного ринку.

Основна мета розвитку територіально-рекреаційної системи це забезпечення якісних умов для ефективного функціонування курортної DESTINATIONII.

Також територіально-рекреаційна система має типології, підгрупи, методи, що надає поглиблено вивчити дану проблему задля якісного використання у туристичній сфері обслуговування.

Сучасний розвиток туристичних DESTINATIONII ефективно працює як в малих курортних містах та великих. Наведено приклади управління DESTINATIONAMI та досвід розвитку територіально-рекреаційної системи в сфері туризму.

У другому розділі «Дослідження територіально-рекреаційної системи на прикладі курорту Грибівка» досліджено діяльність об'єкту роботи .

Курорт Грибівка- мале курортне місто в Одеській області, знаходиться на узбережжі Чорного моря. Має найширшу лінію серед інших пляжів в області. Курорт має водний вид рекреації та сезонність триває з травня по вересень, літній вид відпочинку.

Аналіз природних та історико-культурних ресурсів в даному розділі був проведений як над Одеською областю так і курортом Грибівка. Дані ресурси курорт має в достатку та на жаль не до кінця реалізовує свої можливості, через що страждає інфраструктура курорту Грибівка.

Щодо інфраструктури курорту Грибівка був проведений аналіз та знайдено недоліки та плюси. Інфраструктура має свою специфіку та потерпає від недостатчі уваги місцевого урядування.

Аналіз споживача курорту Грибівка був здійснений з урахуванням даних Одеської області в цілому, та окремих опитувань. Отримані результати сучасні та актуальні.

У третьому розділі «Напрями розвитку територіально рекреаційної системи курорту Грибівка» надані такі пропозиції.

Проведений повний аналіз інфраструктури курорту Грибівка у порівнянні із схожим за призначення, масштабом курортом Албена, (Болгарія). Та надано пропозиції щодо підвищення ефективності територіально-рекреаційної системи курорту Грибівка.

Було проведено аналіз ефективності роботи курорта над поліпшенням та покращенням інфраструктури, що надало результати які говорять про те, що курорт потребує допомоги, вкладу фінансів сторонніх сторін, або ефективного втручання у розвиток місцевої влади.

Надано пропозиції щодо удосконалення рекламної бази курорту Грибівка, створення логотипу, слогану. Надано систему поліпшення та запропоновано сучасні види реклами.

ВИСНОВКИ

Рекреаційна діяльність надає великий вплив на формування здорового способу життя, включає різні види відпочинку (в тому числі туризм, заняття фізичною культурою, розваги та ігри), обумовлені соціально-культурним характером часу і місцем його здійснення, а також профілактику, пов'язану з медичним обслуговуванням населення. Рекреація виконує в суспільстві безліч функцій і охоплює всі вікові і професійні групи населення. Багатофункціональність цієї сфери проявляється в тому, що вона сприяє

розвитку фізичних, естетичних, психологічних та інших аспектів людської особистості. Рекреаційна діяльність людей, що включає санаторно-курортне лікування, оздоровчий відпочинок і туризм, виїзд на дачі і садівничі ділянки, набуває все більшого значення.

Необхідність розвитку рекреації висуває проблему збереження природи і в той же час загальнодоступності цінних природних комплексів. У науковому плані вирішення цієї проблеми пов'язано в першу чергу з поняттям «рекреаційна ємність» природних комплексів. У практичному плані в основі рекреаційного планування, проектування і експлуатації природних об'єктів лежить комплексний підхід до оцінки їх ресурсів, в якому повинні бути враховані такі аспекти: унікальність, доступність, щільність розміщення в межах регіону, різноманітність і комплексність, фізичний стан об'єктів.

Внутрішня структура комплексу визначається рівнем розвитку матеріально-технічної бази галузей рекреаційної спеціалізації, виробничої і соціальної інфраструктури, станом навколишнього середовища, наявністю трудових ресурсів, характером розселення населення в рекреаційних районах.

Зовнішні зв'язки комплексу визначаються соціально-економічними умовами комплексотворення, такими як транспортно-географічне положення комплексу, зв'язок з внутрішніми пунктами матеріально-технічного та продовольчого постачання, розташуванням щодо зон, з яких в пікові сезони може бути залучена додаткова робоча сила.

1. Одеська область має усі дані та преспективи для розвитку якісних дестинацій, це обумовлено географічним розташуванням, рельєфом і кліматом який є комфортний для відпочинку. Специфіка Одещини у тому що в області існує велика кількість малих курортних комплексів. Які мають свою позитивні та навіть індивідуальні показники, але через недостатньо розвинути ТРС мають не високій рівень якості надання послуг та рівень розвитку інфраструктури даної місцевості.

2. Одеська облятьзабаезпечена історико-географічною базою для тонр щоб це працювало на користь економіки даної області. Одеська область виділяється рекреаційними ресурсами, маючи 82% від середнього по Україні водні ресурси 62%, лісові 80%. Водні ресурси використовуються не на всю силу, нажаль маючи гарну базу в області не використовують маркетогових методів як зарордонні туристичні країни чи міста.

Досліджучий мною курорт Грибівка має такі показники:

-кліматичні умови комфортні для відпочинку, це підтверджено самими відпочиваючими, багато сімей із дітьми обирають даний вид відпочинку, помірно-активний. Серед плючів є місцерозташування, близькість

між іншими містечками дозволяє легко пересуватися та отримати повну базу надання послуг.

Інфраструктура курорту Грибівка є елементом в складній мережі макроекономічних і макрокультурних тенденцій. Фактори, впливають, часто знаходяться за межею території впливу міської адміністрації або міської громади. Падіння окремих галузей економіки, демографічна криза, кліматичні зміни, політичні рішення центрального уряду щодо малого міста відгукуються запущеними млявими промзонами, великими приміськими територіями самовільної забудови котеджами, нездатністю підтримувати інфраструктуру в пристойному технічному стані.

Малі міста залежать від діяльності мера («який мер – таке і місто»), від одного виробництва (мономіста), від певного політичного спрямування. При цьому залежність може виражатися не тільки в господарських рисах представника міської адміністрації, а й в містобудівних рішеннях, які часто є результатом приватних преференцій чи надмірної заполітизованості.

Зазвичай інформації про маленькі міста в мережі дуже мало, а інформація іноземними мовами, як правило, і зовсім відсутня. Малі міста закриті для світу. Ізольованість в маленьких містах поширюється і на окремі інституції: адміністрація рідко спілкується з міським співтовариством, а в окремих випадках використовує застарілі засоби комунікації, ігноруючи нові можливості і платформи.

Проблеми малих міст ігнорувалися і в попередні десятиліття. Ілюстрацією цієї проблеми служить, наприклад, стан громадських просторів та інфраструктури, побудованих нашвидкуруч за залишковим принципом. Реабілітація і пристосування до сучасних технічних потреб, до вимог комфорту та безпеки вимагає величезних витрат, часто непосильних для міського бюджету.

Малі міста – це майже половина населення, це величезна ресурсна база. Ігнорування можливостей розвитку, самобутності, потенціалу такої кількості муніципальних утворень призведе до трагічних подій в масштабах всієї країни. Архітектори, урбаністи, соціологи, економісти, активісти зможуть допомогти створити необхідні умови для трансформації малих міст, розробити індивідуальні програми стратегічного розвитку, засновані на локальних ресурсах, розробити інформаційні стратегії, реанімувати громадський простір та створити комфортні умови для гідного життя міських спільнот.

Курорт Грибівка має перспективні фактори. Географічне положення, комфортний клімат, близькість між іншими курортами, усе це позитивно впливає на розвиток дестинації курорту. Туризм це сама основна і можна сказати єдина галузь яка фінансово підтримує Грибівку і тому через це

інфраструктуру курорту треба вдосконалювати і поповнювати постійно для того щоб бути конкуренто спроможними серед схожих курортів Одеської області.

Нажаль інфраструктура курорту Грибівка має недорозвинутий стан, маючи усі екологічні, територіальні дані, інфраструктура не до кінця налагоджена.

Курорт Грибівка перебуває у державному управлінні, фінансова підтримка здійснюється не ефективно як минулі роки так і рік під час пандемії.

Курорт не має широкий вибір дозвілля, як для дітей та дорослих. Через це контингент який приїжджає до курорту має малий процент молоді. Найчастіше у даному курорту відпочивають літні люди, або сім'ї із дітьми.

Привабливим цього курорту є ціноутворення, так як курорт відвідує велика кількість літніх людей ціна на проживання та годування дуже важливе і курорт Грибівка забезпечує туриста із малим фінансовим доходом та високим.

Курорт має найширшу пляжну лінію серед області, це є великим плюсом для відпочиваючих та підприємців, вся територія Грибівка знаходиться під охороною, за безпекою тут слідкують із відповідальністю.

Можна сказати що усі дані для якісної інфраструктури у курорту все є. Курорт знаходиться у стані розвитку, доцільно Грибівку не можна назвати до кінця розвинутим. Не вистачає сучасності та європейської якості надання послуг.

Серед великих мінусів це відсутність якісної рекламної бази курорту. Велика кількість готелів не мають своїх сайтів, не користуються привілеями застосування платформ бронювання. Це обмежує їх попит і кінцевий дохід.

Курорт маловідомий серед подорожуючих і тому мною були наданні поради до застосування якісної рекламної бази. Ведення тематичних подій у постійне використання, просування через інтернет, соціальні мережі. Використання лозунгів та логотипу для популярності та впізнаваності серед інших курортів.

АНОТАЦІЯ

Фенько О. А. «Напрями розвитку територіально-рекреаційної системи (на прикладі курорту Грибівка)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «241 Готельно-ресторанна справа» за освітньою програмою «Готельно-ресторанна справа». Одеський Національний Економічний Університет. – Одеса, 2021.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти територіально-рекреаційної системи у туризмі, управління DESTINATIONAMI, управління туристичними містами. Проаналізовано законодавчо-нормативні аспекти щодо управління туристичними DESTINATIONAMI, на прикладі малого курортного міста. Запропоновано рекомендації щодо удосконалення територіально-рекреаційної системи досліджуваного об'єкта. Надані пропозиції щодо якісного та сучасного надання послуг у сфері туризму.

Ключові слова: територіально-рекреаційна система, управління DESTINATIONAMI, інфраструктура курортного міста, управління малими курортами.

ANNOTATION

Fenko O. A. «Directions of territorial-recreational system development (on the example of the resort Hrybivka)»

Qualifying work for a bachelor's degree in "241 Hotel and Restaurant Business" under the educational program "Hotel and Restaurant Business". Odessa National Economic University. - Odessa, 2021.

The paper considers the theoretical aspects of the territorial-recreational system in tourism, destination management, and management of tourist cities. The normative aspects of tourist destination management on the basis of a small resort town are analyzed. Recommendations for improving the territorial and recreational system of the research facility are offered. Proposals for quality and modern provision of services in the field of tourism are provided.

Keywords: territorial-recreational system, destination management, infrastructure of resort town, management of small resorts.